

Rusi poraženi izmedju Visle i Buga. — Nijemci pred Novo Georgievskim i Varšavom. — Sve talijanske navela suzbijene. — Sudjelovanje Italije u Dardanelima? — Talijanski odgovor na austro-ugarsku crvenu knjigu.

B e č, 23. julija. (D. u.) Službeno
se javlja:

Borbe u južnoj Poljskoj, Voliniji i na gornjem Bugu u daljnjem su toku. Proti prostoru Buga, Kamionke-Strumilove, Kristinopola i Sokala, na desnoj obali koje smo si pripravili nekoliko poput mosnih utvrda priredjenih pozicija, postavio je neprijatelj vrlo jake sile. Na drugom mjestu došlo je do borba na šake. Svuda bili su Rusi odbačeni uz teške gubitke. Južno Sokala kod jedne smjele navale zarobio je poljski lovački bataljun Kopalov broj 10. tri ruska časnika i 342 momaka. Sjeverozapadnom Grubiesova pridobila su njemačke čete znatno na prostoru. Između Bistrice i Visle odbacile su četne nadvojvode Josipa Ferdinanda neprijatelja iz Balzice i preko Brodova. Zapadno Visle, od ušća Pilice prema gori, saveznici su doprli do rijeke i do pojasa Ivangoroda. Kozičenie bore se naše čete još su neprijateljskim zalaznicima. Na drugom dijelovima fronte je položaj u onče nepromijenjen.

Bitka u Goričkoj još uvijek nije zaključena. Proti goričkoj mosnoj utvrdi uzdržali su Talijani jučer blažu topovsku vatra. Navala na vrh Sabotin bila je odbijena. U predpolju Podgore leži na stotine neprijateljskih lešina. Naše čete imaju bez iznimke u posjedu sve početne pozicije mosne utvrde. Kod suzbijanja brojnih neprijateljskih juriša istaknulo se ponovno osobito dalmatinsko domobranstvo. Na rubu

iz narodnoga života u Istri.
(Nastavak).

Kad je god. 1860. naš prejasni vladar oktobarskim diplomom naredio, da ima svaki narod u državi pravo da čuva i brani svoj jezik i svoje pravice, stali se na noge naši ođeni ljudi te sazvaše narod na skupštine ili tabore i poučavahu ga.

Među prvima, trudio se biskup Dobriša sa časnim svećenstvom o probuđenju našeg puka, no računika je bilo malo a posuno, pa tako će živom riječi svakome politri?

Zato stupi kod biskupa u dogovore s pok. Karabaćem, Ujčićem, braćom Bastianima i s drugim nekojimi, koji su onda bili u Trstu, ne bi li izdavali za puk novinu, kojom bi se poučavalo neuki naš svijel.

I tako 1. lipnja 1870. izađe prvi broj „Nase Sloge“. Urednikom joj bijaše uzorni svećenik Ante Karabaić. (Rodio se u Puntu na otoku Krku 1832. God. 1883. postaviš kanonikom sv. Jeronima, ode u Rim, ali se vrati u Trst, jer mu u Vječnom gradu ne prijase zrak: služio je za-

visoravni Doberdoba borba traje. Protiv odsjeka Pečano - Zdravčine poduzeli su Talijani prošle noći tri navale, koje su bile odbijene. Isto tako izjavilo se je pokušaj neprijatelja, da se između Zdravčine i Polazca približi našim jarcima. Također i ponovne provale neprijatelja kod Selca, Vermeljana i protiv vrhu Kosiću bile su kao i sve prijašnje uzaludne. Na srednjoj Soči bio je samo topovski boj. U području Krna odbile su naše čete jučer u noći i danas ranu navale. U koruškom i tirolskom pograničnom području nije se dogodilo ništa znatnijeg. Noćna navala na vrh Piano izjavila se. Topnička vatra traje na više mjesta.

Zamjenik poglavice generalnog stožera,
v. H ö f e r, podmaršal.

Berlin, 23. julija (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja;

Noćne su navale neprijatelja sa ručnim granatama kod Souchez-a odbijene. U sumi les Prêtres izalovio se francuski nastaj. Neprijateljska je navala u Vogezi na liniju Lingekopf-Garenkopf (sjeverno od Munstera) nakon zestiore borbe iz bliza suzbijena. Kad odgovor na paljbu na više naših sela izmedju Maase i Mozele pucalo je naše topništvo jučer na Pont a Mousson. Naši su letioce napadnuli jučer željeznički trokut od Sv. Hilairst u Champagni te prisilili neprijateljske letioce na uzmak. Bombe su bačene takodje u vojarnje Gardmiera. U bici u zraku kod Conflansom uništeno je neprijateljsko bojno lietalo.

U Kurlandiji slijedimo uz neprestane borbe neprijatelja, koji uzmiče u istočno pravcu. Kod toga zarobismo 6560 momaka te zaplijenismo 3 topa, brojna municijska kola i poljske kuhinje. Naše su se

tim kao učitelj vjere preko 20 godina kod
školskih sestara sv. Križa u Trstu, gdje je
(i usnuo.)

Naši Slogu zavoli narod brzo. Kad bi ju listuona donio u selo, stade veseliti se. Slogu je došla! Seljacima is-
pade orudje iz ruke i svi se nadju na
okupu, da čuju nakuplje, što govore. Ju-
rina i Frantina*, pak što je nova po svo-
jima, hoće li liiti rat, pak Slogu iz go-
podarstva, itd. Tko je znao čitati, htio je
Slogu*, te je ona od ruke do ruke išla
dok nije cijelo selo znalo, što ruke: pisa-
men i ljudi, kojih je bilo, istina, malo, pri-
povijedali drugima na radnji, na putu, u
kućama, i tako se puk prosvjetljivao.

Mate Baštian je u „Slogu“ pisao političke članke i pjesmice. Pjesmama je raspaljivao i tješio hrvatske zlopatnike, bodrio ih na dobro, propovijedao je istinu pravicu.

Male Bastian rodio se s bratom Ivetom
dne 5. rujna 1828. u sv. Mateju blizu
Kastva. Obadva bijahu svećenici i u Trstu
na raznim školama vjeronaučitelji. Ive je bi-
o slikar: za crkvu u svom rodnom mjestu
naslikao je krasnu sliku sv. Mateja.
Mate umre 24./XI. 1885., a malo zatim
iste godine podje za njim i Ive.

vojske primaknule bliže Narevu i predmosnoj utvrđenoj poziciji Varšave. Pred Rožanom osvojili smo na juriš selo Milung i tvrđu Šigi, u kojoj smo zarobili 290 momaka. Noćni su se ispadli Rusa iz Novogeorgijevskog izjalovili.

Zapadni je brijeg Visle od Janovica do granice (10 km južno od Iwlangoroda) pročišćen od neprijatelja. U šumskim kotarima jugoistočno od Kozinica traje još borba sa ruskim stražnjim četama. Između Visle i Buga uspjelo je savezničkim četama, da slome na raznim mjestima žilavi otpor neprijatelja, te da prisile tamo na uznaok. Krvava su gubici Rusa vanredno veliki.

Carigrad, 23. julija. (D. u.) Veliki glavni stan javlja:

Kod Ariburnu kušao je neprijatelj dne 20. julija navečer navalu na bajunete na lijevo krilo, ali je bio decimiran te se je vratio u svoje pozicije. Neprijatelj je stradao do zore opetovao pokušaje, koje smo sve odbili. U noći od 20. na 21. otvorili su naše baterije kod Kum-Kuleh iznenadnu vatru proti neprijateljskom taboru kod Sedilbara, koja je prouzročila velike eksplozije i požar u neprijateljskom skladu municije.

Beč, 23. jula. (D. n.) Izvješće Agencije Stefani tvrdi, da nije talijanski šef generalnog stožera izjavio onoga, što mu pripisuje austro-ugarska crvena knjiga netačnuju brojavke od 4. augusta 1914. grofa Berchtholda austro-ugarskom pukovniku u Rimu, naime, da ne će Italija nikad nastupiti protiv Austro-Ugarske, ako ova ne zaposjedne Lovčeni li ne potvrdi razgovore na Jadranskom moru.

Naprotiv nužno je ustanoviti, da je Cadorna izrazio izričito tako 3. augusta 1914. austro-ugarskom vojničkom atašeu u Rimu, kad mu je ovaj predao upit austro-ugarskog generalnog stožera Cadorda, kako će se izvijaditi ugovori, koji su saveznici sklopili za slučaj rata.

Kad je naš vojničaki ataše pukovnik grof Szeptycki upitao Cadorna, je li oborazna neutralnost Italije uperena protiv Austro-Ugarske, odgovori mu ovdje da to nikako ne stoji. Dapače, da Italija ne čini nikakvih zgruda, kad je Austro-Ugarska zaposlena na drugom mjestu, i još otme pokrajine te da mogu mirno positi Tirolsku četa i pouzdati se u lojalnost Italije.

„Agenzia Stefani“ hoće dalje, da demantira informaciju austro-ugarskog poslanika u Rimu, što je sadržano u austro-ugarskoj crvenoj knjizi, naime da je talijanski vojnički ataše u Beču naslikao rat sa monarkijom kao vojničku šetnju u Beč, opaskom, da su izvješća vojničkih atašea tajna.

Komunike međutim hotimice ne uvažuju činjenice, da su se vijesti talijanskog vojničkog atašeya u Rimu upotrebljavale faktorima talijanske vlade, koji su htjeli rat, da uvjere skeptičare i da pridobiju oklajakčevce. Ova su izvješća bila raširena istim faktorima, koja hoće, da jih sada demantiraju, te nije dakle austro-ugarski poklask doznao za njih zabranjenim putem.

Zürich, 23. julija. (D. u.) Talijanske novine nastavljaju sukupljanjem razloga, da mogu utemeljiti konflikt Italije sa Turskom, te da srladaju nesklonost širokih talijanskih kruga, da se rašire ratne obveze.

U zadnje doba pisao je talijanskih novina protiv Turske vojima oštro. Osobito ističu, da čini turska vlada potekoce talijanskim prejedicima, koji hoće, da zapuste Tursku, da se svaki dan množi broj talijanskih ratnih brodova, koji huckaju stanovništvo protiv talijanske vlasti. Ako ipak ne može Turska, nakon ustupanja Italije u rat, protiv Austro-Ugarske, i protiv držanja Italije, čini se, da su sve ove vijesti lažne ili barem pretjane, da se nadje razlog za sudjelovanje u Dardanelima te da se pridobije masu zato što se svi krivnja neuspjela u Tripolitani na tobožnje turske embare. Samom vojevokom zapovjedništvo, koje se protivilo iz početka svakom cijepljanju sila, omilila je ideju sudjelovanja u Dardanelima, da uzme nekojekačkim uspjehom protiv Turske odvratiti pažnju od poraza u uzlaznim krakovima navala na sjeveroistoku. Ali nije baš vjerojatno, da će odvratiti talijanska operacija bitku u Dardanelima u prilog četvrtog sporazuma.

Krakov, 23. jula. Ovdjesnji listovi objelodanjuju odgovor ministra izvanjskih posla, Burjana, na sponenice, što su ju Poljaci u svoje vrijeme predali. U odgovoru je rečeno: „U ovom historičkom momentu mogu Poljaci sa pouzdanjem čekati na svoj buduću udes. Mogućnost njihovog narodnog razvika, kojeg su do sada imali, unnožat će se iza sretnog svršetka rata. Velike žrtve, što su ih Poljaci u ovom ratu pridonijeli u krvi i imanju, stajno će donijeti plod.“

L o d z, 23. julija. Gubernije Suwalki i
Kovno mnogo su pretrpjele radi ratnih
dogodjaja. Skoro sve kuće su porušene, a
polja uništena. Osobito su jako trpjeli
kotari Kalvarija i Mariampol.

Svakud nas ima po Istri, ima nas skoro dvaput koliko Talijana, a ipak u Beču ne znadjašlu za nas, jer su talijanski zastupnici uvijek govorili tamo, da je Istra talijanska.

Kad je dne 4. srpnja 1887. došao Njegov Velikašstvo u Pulu, poklonise se prejasnom Vladaru po svojim poslanstvima i hrvatske i slovenske općine Istre, koje je predvode Vilezie to pozdravio našega Cara i Kralja izručivši molbu da se u Pazinu osnuje hrvatska gimnazija „da budu tako uvijek njeni Hrvati Istre i kvarnerskih otoka imali priiuku, kao što ju imaju njihovi manje brojjući susjedi Talijani i svi narodi prostranoga cesarstva, svoju djecu uzgajati u milom materskom jeziku“.

Dr. Dinko Vitezić bijase neženja; njezine je osjećaje svoga srca preljevao na svoju rodbinu. Utemeljio je tri stipendijane zaklade (s braćom biskupom), koje su 1904. iznosale 88.000 kruna. Za „Narodni dom“ u Vrbniku žrtvovao je i zadnje svoje prijestolje od 30.000 kruna (Vitezićev dom); knjižnicu obitelji Vitezić uredio je na svoj trošak i smjestio u „Vitezićev dom“, da se njome služi budući narastaj.

(Dalje slijedi.)

